

Cirkulär ekonomi genom reformering av avfallslagstiftningen

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari

Cirkulär ekonomi

- Utvinning av naturresurser orsakar stor klimat- och miljöpåverkan
- Hälften av mänsklighetens klimatpåverkan
- Stor potential för ökad återanvändning och materialåtervinning, genom en mer cirkulär ekonomi
- Nya cirkulära affärsmodeller och innovativ teknikutveckling är viktigt för svensk konkurrenskraft och tillväxt

EU:s avfallsdirektiv

- Återanvändningen och återvinningen av kommunalt avfall ska successivt öka, enligt direktivet

2020 50 %

2025 55 %

2030 60 %

2035 65 %

- Sveriges återanvändning och återvinning av kommunalt avfall var 40 % år 2021
- Sverige och 17 andra medlemsländer har varnats

Områden där regeringen vill se förändringar

- Förändringar i vem som ansvarar för hantering av avfall från verksamheter
- Näringslivet ges mer eget ansvar för sitt avfall
- Förenklad hantering av schaktmassor
- Förändringar i avfallsplaneringen och tillsynen på avfallsområdet
- Mer transparens i kommunernas kostnader och intäkter på avfallsområdet
- Uppdrag om producentansvar för textil och minskat matsvinn beslutade

Förändringar i avfall från verksamheter

- Hela detaljhandeln får eget ansvar för sitt kommunala avfall
- Ansvaret för förbrukat matfett, förbrukat kontorspapper och returpapper flyttas till den verksamhet som producerar avfallet
- Kommunen kan ges ett andrahandsansvar för detta avfall under vissa förutsättningar
- Dispensförfarandet förenklas för verksamheter som vill ta ett eget ansvar för sitt avfall i stället för kommunen

Förenklad hantering av schaktmassor

- För att minska transportbehovet och för att använda schaktmassor resurseffektivt undantas de från avfallslagstiftningen om vissa villkor är uppfyllda
- Innehåller massorna naturligt förhöjda halter av vissa ämnen gäller undantaget endast om massorna används på ett sätt som inte skadar miljön eller människors hälsa
- Undantaget gäller alltså inte förorenade schaktmassor av jord, berg, stenar, grus och organiskt material

Förändringar i avfallsplaneringen

- Avfallsplaneringen är en viktig och politisk fråga
- Regeringen föreslår besluta om den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet, istället för Naturvårdsverket

Ny ordning för kommunerna

- Kraven på de kommunala avfallsplanerna förenklas
- Nytt krav att kommunerna ska göra en ekonomisk särredovisning införs
- Kommunernas tillsyn över sin egen verksamhet som utförare av avfallstjänster ska flyttas till länsstyrelserna

Nästa steg

- När regeringen har beslutat om sin lagrådsremiss om reformering av avfallslagstiftningen ska den till Lagrådet
- Därefter planeras att en proposition ska beslutas och överlämnas till riksdagen i slutet av januari
- Förslagen föreslås träda ikraft den 1 juli 2026

Uppdrag om producentansvar för textil och minskat livsmedelsavfall beslutade

- Naturvårdsverket har getts i uppdrag att föreslå hur ett producentansvar för textil ska utformas. Det ska redovisas den 1 september (lagförslag) och den 13 november 2026
- Naturvårdsverket, Livsmedelsverket och Jordbruksverket har getts i uppdrag att föreslå åtgärder för minskat livsmedelsavfall som ska redovisas den 13 november 2026

Cirkulär ekonomi genom reformering av avfallslagstiftningen

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari

